

Preventieproject ROC Mondriaan

Interview

Bron foto: omroepwest.nl

Bart Wieser van de Politie, eenheid Den Haag Den Haag en Richard Meinders, docent van het ROC Mondriaan, zijn een intensieve samenwerking aangegaan. Het doel is om met behulp van de inzet van studenten van het ROC Mondriaan, de veiligheid in de wijk Scheveningen in Den Haag te vergroten. De studenten Mijndert Bargeman en Manja Bijl van het ROC Mondriaan zijn de wijk in geweest voor dit project.

Hoe ziet het project eruit?

De studenten van het ROC Mondriaan, in de leeftijdscategorie 16-21 jaar, volgen de opleiding Handhaving, Toezicht en Veiligheid. Tijdens de opleiding worden de leerlingen voorbereid op een beroep dat in de lijn van hun opleiding ligt. Dit kan ook een beroep binnen de politieorganisatie zijn. De leerlingen kunnen een 'P' (politie) predicaat bemachtigen om zo in het tweede jaar van de opleiding vakken te volgen die voor vrijstellingen kunnen zorgen binnen de huidige politieopleiding. Wieser heeft het Gemeenschappelijke Veiligheid Zorg-programma (GVZ) ontworpen. Dat moet de leerlingen ondersteunen in het behalen van het 'P' predicaat en hen voorbereiden op de politieopleiding. Wieser: "GVZ is al een bekend onderdeel van het huidige politieonderwijs, maar dan zeer uitgebreid. Voor dit project heb ik een gecompriëerde versie gemaakt."

Het programma bestaat uit een aantal stappen. Een groep van 25 leerlingen gaat in herkenbare uniforms iedere dinsdag voor een periode van 3 x 5 weken in groepen de wijk in. Zij krijgen een bepaalde opdracht mee en worden geacht contact te leggen met bewoners. De leerlingen, die in het bezit zijn van portofoons, worden hierbij ondersteund door twee politieagenten. Na iedere vijf weken moeten zij een scriptie schrijven op basis van de opdracht. Input voor de scriptie is informatie die de studenten hebben opgezocht over een veiligheidsthema, maar ook informatie die ze van bewoners in de wijk hebben gekregen. Onderwerpen van opdrachten zijn onder andere woninginbraken en fietsendiefstal. In totaal zijn er per jaar twee klassen die aan het project meedoen en 30 weken lang is er op dinsdag een groep studenten in de wijk te vinden.

Win-winsituatie voor iedereen

- Voor de studenten is het project heel leerzaam. Zij leren op een andere manier naar wijken en probleemstellingen te kijken. De communicatieve vaardigheden jegens burgers worden sterk vergroot. Daarnaast worden zij beter voorbereid op aansluitende beroepen, zoals een baan bij de politie/handhaving.

- De politie investeert samen met de leerlingen in de wijk en is proactief bezig de criminaliteit te bestrijden. Zij maakt dankbaar gebruik van het onderzoek dat gedaan is door de leerlingen in het kader van GVZ.
- De wijkbewoners zien veel meer 'politie' (zo worden de studenten gezien) op straat en dit verhoogt het veiligheidsgevoel in de wijk. Bewoners worden voorzien van adviezen om de wijk en buurt veiliger te maken. Ook informatie van de bewoners zelf die uit de wijken wordt gehaald door de studenten, is van belang om de veiligheid verder te vergroten.
- Het ROC Mondriaan profiteert van de kennis die de leerlingen tijdens de projecten opdoen en kan hun opleiding beter laten aansluiten op bepaalde beroeps-groepen. De scripties die gemaakt worden en zijn nagekeken bij de politie, gebruiken zij weer in de opbouw van het vak.

Wat voor soort opdrachten hebben de studenten uitgevoerd?

De studenten krijgen een thema mee zoals woninginbraken en fietsendiefstal. Over dat thema moeten zij een plan van aanpak schrijven, met daarin een probleemstelling, probleemanalyse en de mogelijke oplossing. Dit levert veel creatieve ideeën op, omdat de studenten met een andere blik naar de problemen kijken. Daar vloeien veel nieuwe preventieacties uit voort. Bijvoorbeeld het uitdelen van Engelse folders aan expats over hoe ze kunnen voorkomen dat hun fiets gestolen wordt. Na analyse bleken in een deel van de wijk veel expats te wonen, van wie de fiets regelmatig gestolen werd. Alle preventiefolders waren in het Nederlands en speciaal voor deze groep is een nieuw product ontwikkeld.

Een nieuw onderwerp waar studenten mee aan de slag gaan is de analyse van het aantal camera's in de wijk. Welke zijn er, doen ze het en zijn bewoners en bedrijven bereid om beelden te delen als er een incident is, zodat de politie beter geïnformeerd wordt?

Hoe was het om de wijk in te gaan en hoe reageerden de bewoners?

Studenten Mijndert Bargeman en Manja Bijl hebben allebei het GVZ-programma met veel succes doorlopen. Mijndert vond het in het begin best lastig om buurtbewoners aan te spreken over veiligheid. Maar dat ging steeds makkelijker. “Je leert op een gegeven moment om steeds praktischer en zo duidelijk mogelijk te vertellen.” Zijn eerste opdracht ging over woninginbraak en de tweede over fietsendiefstal. Studenten gaan ook naar verzorgingstehuizen en scholen om daar te praten over veiligheid.

Ook Manja is met dit veiligheidsthema de wijk in geweest. Ze vond het bijzonder hoeveel informatie bewoners geven. Als je duidelijk aangeeft wat je wil weten, dan krijg je heel veel te horen wat er bij mensen leeft en wat er in de wijk speelt. “De meeste mensen stonden er wel voor open om met ons te praten. Er zijn er altijd wel wat die weerstand bieden in bepaalde wijken”. Om toch in gesprek te komen probeerde Manja het onderwerp veiligheid persoonlijk te maken. Bijvoorbeeld door de veiligheid van de kinderen aan te snijden, omdat dit toch vaak wat weerstand wegneemt.

Manja en Mijndert hebben veel geleerd van hun bezoeken aan de wijk. Het was ook wel eens lastig, wéér de wijk in en vragen stellen en gesprekken voeren. Buurtbewoners zien je weer komen en reageren: ‘daar heb je ze weer’. Voor Wieser klinkt dat dit heel herkenbaar. Wat telt is dat je de aandacht van de studenten weet vast te houden en dat het uiteindelijke doel van hun project wordt gerealiseerd. “Om goed onderzoek te doen in de wijk, moet je de tijd nemen om uit te zoeken of er problemen zijn en hoe die opgelost zouden kunnen worden. Voor deze groep is dat soms saai en langdradig. Het lijkt dan alsof ze steeds hetzelfde aan het doen zijn.”

Manja vertelt dat ze heeft geleerd veel breder te kijken naar problemen. “Vriendinnen van mij hebben al snel hun mening klaar als bijvoorbeeld hun fiets wordt gestolen. Maar wat je er zelf aan kunt doen om het te voorkomen en je eigen verantwoordelijkheid, daar hoor je niks over. De politie moet het maar oplossen, maar zo simpel is het niet.” Ook is het beseft ontstaan dat bewoners niet zomaar iets doen, bijvoorbeeld je fiets op slot zetten, of je deur op slot draaien. Je moet blijven vertellen waarom het zo belangrijk is dat je het toch doet! Je moet het echt blijven herhalen”, volgens Manja.

Hoe motiveer je jongeren om bij te dragen aan veiligheid in de wijk?

Richard Meinders weet als docent veiligheid aan het ROC als geen ander dat de motivatie van deze jongeren van belang is. “Studenten zijn te motiveren als je hen inzet voor een doel waar ze wat aan bij kunnen dragen. In ons project zijn ze niet ‘de postbode van de wijk’, maar zijn ze de collega’s van de politie en hebben een belangrijke rol in de wijk. Maak duidelijk welke veiligheidsproblemen er zijn in hun wijk, hun buurt, hun straat en maak dat zo concreet mogelijk. Laat ze ook onderdeel zijn van de oplossing en een rol spelen bij het verbeteren van

de veiligheid.” Gaandeweg de bezoeken in de wijk gaan de studenten ook inzien dat ze als groep ook echt iets betekenen voor de wijk en resultaten behalen. Dat geeft hen energie om door te gaan.

In dit project is er ook de stimulans van de voorbereiding op bijvoorbeeld de politieopleiding. Als ze hun best doen en actief meedoen, hebben ze daar in hun verdere loopbaan profijt van. Meinders: “Betrek ze ook bij acties die professionals doen. In dit geval mogen studenten meekijken met acties van de politie, zoals aanhoudingen. Kortom: behandel ze gelijkwaardig, geef ze verantwoordelijkheid en beloon ze.”

Welke successen hebben jullie behaald?

Het aantal inbraken in de wijk Scheveningen is enorm gedaald, vertelt Wieser. In het eerste jaar een daling van 40 procent en in het tweede jaar een verdere daling naar 63 procent. Het betrekken van bewoners via Burgernet was deel van de aanpak. Wieser: “Vorig jaar hebben we een start gemaakt met de opbouw van het ledenbestand voor Burgernet. We hadden toen een ledenbestand van ongeveer 700. Aan het eind van het schooljaar wisten de leerlingen dit bestand te verhogen tot boven de 3000.”

Het Mondriaan ziet een enorme verbetering in kwaliteit en kennis van de leerlingen wat betreft hun blik op het werkveld. Hiermee kunnen zij hun studenten nog beter klaarstomen voor het werk in het veld en de opleiding nauwer laten aansluiten op de eisen van bepaalde beroepsgroepen. Al met al een succesvol resultaat van een samenwerking die gecontinueerd wordt.

Is deze aanpak onderdeel van een brede aanpak om woninginbraken terug te dringen?

Jazeker. Naast de inzet van de ROC-studenten gebeuren er diverse acties, zoals de inzet van een speciaal team woninginbraken dat actief is in deze wijk.

Als andere gemeenten en politiecollega’s met dit idee aan de slag willen, wat willen jullie te dan meegeven?

Meinders en Wieser noemen zeven aandachtspunten:

- Gebruik de studenten niet, maar geef ze echt een belangrijke rol.
- Laat voor alle partijen een win-winsituatie ontstaan, zowel voor het ROC, de studenten als de politie en de wijk.
- Behandel studenten als gelijkwaardig. Dan zullen zij zich het meest op hun plek voelen en gemotiveerd zijn om dingen te doen.
- Zorg voor commitment bij zowel de politie als het ROC om dit samen te doen. Er moet tijd en intrinsieke motivatie aanwezig zijn om dit project op te starten.
- Ondersteun studenten worden als ze de wijk in gaan. Dat betekent dat die capaciteit wel aanwezig moet zijn.
- Laat studenten met dagelijkse werkzaamheden meekijken en meehelpen om ze te motiveren.
- Begin zo vroeg mogelijk met de voorlichting over veiligheid en het betrekken van leerlingen, bij voorkeur al op de basisschool in groep 8.

Zou je het GVZ-programma ook voor andere opleidingen kunnen gebruiken?

Dat is mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan horecaopleidingen. Studenten in dit vakgebied worden opgeleid om binnen de horeca aan de slag te gaan. Het zou goed zijn om ook de andere kant van de medaille te belichten. Bezoekers van horeca geven in veel gemeenten ook overlast en zorgen voor onveilige situaties. Laat studenten ook meekijken met veiligheid in een horecagebied en daarover meedenken, ook dat kan tot creatieve oplossingen leiden. Maar denk ook aan vakken zoals loopbaan en burgerschap op het ROC, waar dit programma of een deel goed toepasbaar zou zijn.

Bij de toepassing van het programma in een andere opleiding zal wel een aanpassing gedaan moeten worden, omdat het nu gericht is op de opleiding Handhaving, Toezicht en Veiligheid.

Auteurs: Katja Steverink en Frannie Herder, CCV-adviseurs